

КЛАСА 13 - ОПШТО ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ НА ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ - ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ И ТРГОВСКО ДРУШТВО ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

I. ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Значење на одделни изрази во овие услови

- 1) осигурувач - е правно лице кое според Законот за осигурување е регистрирано за обавување на дејности од осигурување во Република Македонија;
- 2) договорувач на осигурување - е лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување;
- 3) осигуреник - е Овластен геодет-трговец поединец и Друштва за геодетски работи чија одговорност е покриена со осигурувањето (во понатамошен текст: овластени геодети);
- 4) трето лице - претставува корисник на геодетски услугите од страна на осигуреникот;
- 5) полиса - е исправа за склученото осигурување;
- 6) премија за осигурување - е износ што договорувачот на осигурувањето односно осигуреникот го плаќа согласно договорот за осигурување.

II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

Предмет на осигурување

Член 1

- (1) Предмет на осигурување според овие Услови претставува законската одговорност на Овластени геодети-Трговци поединци како и Трговски друштва за геодетски работи, за причинети штети кои ќе ги предизвикаат на трети лица при обавување односно вршење на геодетски работи за кои се регистрирани според Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите.
- (2) Со ова осигурување, е покриена законската одговорност на овластените геодети-Трговци поединци и Трговски друштва за геодетски работи, за штети кои ќе ги нанесат на трети лица настанати и пријавени за време траење на осигурувањето, а кои се настанати како последица од непредвидлив, неочекуван и непознат штетен настан во вид на пропуст или грешка од небрежност, при вршење на геодетски работи.
- (3) Со осигурувањето не се опфаќаат штети кои се причинети со намера, измама и грубо невнимание од страна на Овластените геодети или нивните вработени, или поради не почитување на законските одредби утврдени и усогласени со Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите.

Сума на осигурување

Член 2

- (1) Сума на осигурување претставува горната граница на обврските на осигурувачот по еден осигурен случај и е предвидено најнискиот износ да е во висина од три годишни просечни плати во Републиката, пресметан според податоците од Државнит завод за статистика (минимална сума на осигурување).
- (2) До колку настанат повеќе штети, кои произлегуваат од ист штетен настан и кои временски се поврзани, а ја надминуваат сумата на осигурување, обврската на осигурувачот е до сумата на осигурување.
- (3) Најниската сума на осигурување се определува согласно одредбите од Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите и истата изнесува 7.000 ЕУР во денарска противвредност.
- (4) Осигуреникот може да договори и повисока сума на осигурување од износот во претходниот став (повисока сума на осигурување од минималната сума на осигурување согласно Тарифата на осигурувачот).

Извор на опасност

Член 3

- (1) Извор на опасност произлегува од самата дејност, вршење на оперативни теренски геодетски работи.

Осигурен случај

Член 4

- (1) За осигурен случај според овие Услови се смета законската одговорност на овластени геодети, за пропуст или грешка што ќе ги направат како овластени геодети, со што ќе предизвикат штета на трети лица за време траење на осигурувањето.
- (2) Се смета дека осигурениот случај настанал оној момент кога се остварил штетен настан врз основа на кој би можело да се истакне оштетно барање од трето лице.
- (3) Осигурениот случај треба да биде иден, неизвесен и независен од исклучивата воља на осигуреникот. Се смета дека осигурениот случај настанал тогаш кога е сторено дејствие, односно настанало пропуштање при обавување на дејност означена во полисата, со кое е предизвикана штета на трето лице.

Штети исклучени од осигурувањето

Член 5

- (1) Од осигурувањето се исклучуваат штети кои се предизвикани:
  - 1) со намера и грубо невнимание на овластени геодети или поради не почитување на законските и подзаконските одреди според кои се регистрирани за обавување на основната

дејност;

- 2) заради договорно проширување на одговорноста на осигуреникот и во случаи кои по Законот не спаѓаат во законските активности на овластени геодети;
- 3) во случаи на превземање на обврски на овластени геодети спротивно на одредбите од Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите;
- 4) за грешки или пропусти кои биле познати во време на склучување на договорот за осигурување или неможеле да останат непознати, а поради кои осигурувачот не би заклучил договор за осигурување;
- 5) поради грешка во пресметка и примена на Тарифата на овластени геодети;
- 6) поради престанок со работа на геодетите, со што престанува и важноста на осигурувањето;
- 7) во сите случаи кога не може да се утврди одговорноста на овластените геодети во согласност со Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите и овие Услови;
- 8) со смрт или телесна повреда на лица и за оштетување и исчезнување на ствари, вклучувајќи и кражба на ствари на трети лица;
- 9) за штети на ствари и лица поради загадување на воздух, тло и вода;
- 10) за штети настанати од сите други ризици кои не се опфатени со овие Услови за осигурување;
- 11) во колку се констатира дека овластените геодези имаат вработено лица кои не се со соодветни квалификации утврдени со Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите;
- 12) сите штети кои би настанале поради не почитување на Законот и законските одредби од страна на овластените геодети или нивните вработени лица.

III. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Склучување на договор за осигурување

Член 6

- (1) Договорот за осигурување се склучува врз основа на усмена или писмена понуда, а склучен е кога договорувачите ќе потпишат полиса за осигурување, односно кога согласно Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижности, овластените геодети ќе поднесат писмено барање за склучување на осигурување.
- (2) Усмената понуда упатена на осигурувачот за склучување на договор за осигурување не ги обврзува ни понудувачот ниту пак осигурувачот.
- (3) Ако осигурувачот во врска со примената писмена понуда побара било какво дополнување или измена, како ден на прием на понудата ќе се смета денот кога осигурувачот ја примил бараната дополна или измена, односно кога ќе биде известен за прифаќање на неговите услови.

Почеток и престанок на осигурувањето

Член 7

- (1) Обврската на осигурувачот започнува по истек на 24-от час од денот кој во договорот за осигурување е означен како почеток на осигурувањето.
- (2) Обврската на осигурувачот престанува со истекот на 24-от час од денот кој во договорот за осигурување е наведен како ден на истек на осигурувањето.
- (3) Осигурувањето може да престане поради: престанок на вршење на дејноста, случаеви кога постојат законски пречки за обавување на дејноста.

Плаќање на премија

Член 8

- (1) Договорувачот на осигурувањето, премијата за осигурување ја плаќа веднаш при склучување на договорот за осигурување, ако поинаку не е договорено.

Обврска на осигуреникот кога ќе настане осигурениот случај

Член 9

- (1) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот најдоцна во рок од 3 дена од денот на пријавувањето на оштетното побарување од оштетениот.
- (2) Осигуреникот е должен на осигурувачот да му овозможи увид во документацијата со аргументирани факти кои се потребни за утврдување на причината и висината на штетата.
- (3) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот и да достави наод од надлежен орган, кога барањето за надомест на штета против него е истакнато преку суд.
- (4) Осигуреникот не е овластен без претходна согласност од осигурувачот да се изјаснува по барањето, а особено да го признае потполно или делумно, да се спогодува или да изврши исплата.
- (5) Ако оштетениот поднесе тужба за надомест на штета против осигуреникот, тој е должен да го извести осигурувачот писмено во врска со штетниот настан, како и да се договорот околу водењето на спорот.
- (6) Во случаи кога оштетениот со барањето за надомест на штета непосредно ќе му се обрати на осигурувачот, осигуреникот е должен да даде писмена изјава за причината за настанување на штетата и е должен да ги презентира сите документи и факти со кои располага, а кои се неопходни за утврдување на одговорноста за причинетата штета и оцена на основаноста на барањето, обемот и висината на штетата.
- (7) До колку осигуреникот не се придржува на обврските од овој член, самиот ќе ги сноси штетните последици кои ќе настанат поради тоа, освен ако тие би настанале и да се придржувал кон обврските.

Обврски на осигурувачот по поднесено барање од оштетено лице

Член 10

(1) Во врска со поднесеното барање за надомест на штета од страна на оштетеното лице, осигурувачот има обврска:

- заедно со осигуреникот да преземе одбрана од неосновани и претерани барања за надомест на штета (правна заштита);
- да ја надомести настанатата штета (надомест на штета);
- да ги надомести трошоците по судската постапка (надомест на судските трошоци).

Правна заштита

Член 11

(1) Обврската на осигурувачот за давање правна заштита опфаќа:

- водење спор во име на осигуреникот ако оштетениот остварува право на надомест на штета во процесната постапка;
- давање во име на осигуреникот изјави кои што смета дека ќе бидат од корист за задоволување или одбрана од неосновано или претерано барање за надомест на штета.

(2) Водењето на спорот може да му се довери на осигуреникот кој е должен да се придржува на упатствата кога се работи за неоправдани барања.

(3) Осигурувачот е овластен да одбие да води спор во име на осигуреникот, ако оцени дека нема место за давање правна заштита и во случај кога висината на надоместот на штетата ја надминува сумата на осигурување.

(4) Во случај осигурувачот на име надомест на штета да ја исплатил сумата на осигурување пред покренување на спорот, престанува и неговата обврска на правна заштита.

Надомест на штета

Член 12

(1) Осигурувачот го исплатува надоместот на штета во рок од 14 дена сметано од денот кога ја утврдил својата обврска и висината на таа обврска.

(2) До колку при разгледување на барањето се утврди дека осигуреникот не ги доставил сите докази и факти битни за утврдување на основот и висината на штетата, осигурувачот нема да изврши исплата на штета.

Надомест на трошоците по постапката

Член 13

(1) Ако спорот е воден со знаење и согласност на осигурувачот со осигурувањето се покриени и трошоците на спорот, доколку заедно со надоместот на штетата не ја надминуваат сумата на осигурување.

(2) Трошоците за кривичната постапка, како и трошоците за застапување на осигуреникот,

осигурувачот не е во обврска да ги надомести.

(3) Кога ќе ја изврши својата обврска со исплата на сумата на осигурување, осигурувачот се ослободува од сите понатамошни давачки во име на надомест на штета и трошоци.

Непосредно барање од оштетено лице

Член 14

(1) Ако оштетеното лице, своето барање и тужба за надомест на штета ги упати само спрема осигурувачот, осигурувачот е должен да го извести осигуреникот и да го повика да ги презентира сите потребни докази, а осигуреникот е должен да преземе мерки заради заштита на своите интереси.

(2) До колку во случајот од претходниот став осигурувачот одлучи да исплати надомест на оштетениот во потполност или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.

Утврдување и процена на штета

Член 15

(1) Штетата ја утврдуваат и проценуваат заедно осигуреникот и осигурувачот со оштетениот, односно нивни овластени претставници.

(2) Штетата се утврдува и проценува врз основа на уредна документација достапна на увид на овластениот претставник на осигурувачот, а согласно на Законот за облигациони односи и Законот за премер, катастар и запишување на правата на недвижностите.

Вештачење на штета

Член 16

(1) До колку при утврдување и проценување на штетата не се согласат договорните страни и оштетениот, може да побараат штетата да се утврди и процени по пат на вештачење.

(2) Секоја од договорните страни и оштетениот писмено го именува својот вештак. За вештаци може да се именуваат лица кои се во работен однос со осигуреникот и осигурувачот, како и лице овластено од оштетениот (комисиска процена), а кои не учествувале во претходната проценка.

(3) Пред почетокот на вештачењето, именуваните вештаци бираат трет вештак како претседател, а кој е со високо образование и не е во работен однос кај договорните страни. Претседателот дава стручно мислење по спорните прашања на вештаците.

(4) Предмет на вештачење можат да бидат само спорни факти. Кои спорни факти ќе бидат предмет на вештачењето, како и постапката за вештачење, конкретно ги определуваат договорните страни со писмен договор за вештачење.

(5) Секоја договорна страна и оштетениот ги сноси трошоците за својот вештак, а за претседателот ги снесат сите страни рамномерно.

Висина на надомест на штета

Член 17

- (1) Висината на надоместот на штета не може да биде поголема од штетата што оштетениот ја претрпел со настанување на осигурениот случај.
- (2) Надоместот на штета и судските трошоци се исплатуваат најмногу до договорената сума на осигурување, со што престанува и обврската на осигурувачот.

Франшиза

Член 18

- (1) Осигуреникот задолжително учествува со 10% (франшиза) од висината на штетата.
- (2) Ако осигуреникот договори франшиза поголема од задолжителната, се одобрува соодветен попуст на основната премија согласно Тарифата.

Право на регрес

Член 19

Осигурувачот задржува право на регрес од осигуреникот, во случај кога дополнително ќе се утврди дека штетата е предизвикана со намера, измама или грубо невнимание, а за која, на осигурувачот од страна на осигуреникот не му се презентирани точни и вистинити податоци, односно докази за надомест на штета.

Застарување на побарувањето

Член 20

- (1) Побарувањата за надомест на штета по склучениот договор за осигурување, застаруваат во рок од три години, сметано од денот кога настапил осигурениот случај.

Територијално важење на осигурувањето

Член 21

- (1) Со осигурувањето се опфатени осигурени случаи што ќе настанат на територијата на Република Македонија.

Надлежност на судот во случај на спор и примена на законите

Член 22

- (1) За споровите кои ќе произлезат од примената на овие Услови ќе решава стварно надлежниот суд во седиштето на осигурувачот.
- (2) За односите помеѓу договорните страни се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи, Општите и Посебните услови за осигурување.

(3) Општите услови важат во оној дел кој не е во спротивност со Посебните услови за осигурување од одговорност на трговец поединец - овластен геодет и трговско друштво за геодетски работи.

Важност на општите услови за осигурување на одговорност

Член 23

(1) На осигурувањата склучени според овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на одговорност до колку не се во спротивност со овие Услови.

Правна поука

Член 24

- Доколку осигуреникот или корисникот на осигурување не се задоволни од првостепената одлука, имаат право да поднесат приговор во рок од 8 (осум дена) до Комисијата која одлучува по приговори.
- Договорачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето, можат да достават жалба во однос на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурување (АСО), како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.
- Во случај на спор помеѓу договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот и осигурувачот, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на склучување на договорот за осигурување.